

Sygn. akt II NSK 24/23

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z powództwa V. sp. z o.o. w W.
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 8 lutego 2023 r.
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 11 kwietnia 2022 r., sygn. akt VII AGa 392/21:

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od V. sp. z o.o. w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej również: „Prezes UOKiK”) decyzją z 12 lipca 2018 r., Nr [...] uznał, na podstawie art. 26 ust. 1 oraz art. 33 ust. 4-6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. 2017, poz. 229 z późn. zm., zwanej dalej: „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów”), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów działania V. Sp. z o.o. z siedzibą w W. (dalej: „skarżąca”) polegające na:

1. stosowaniu wobec konsumentów niedopuszczalnego nacisku celem przymuszenia ich do zapłaty długu poprzez wykorzystywanie w kontaktach z konsumentami w toku czynności windykacyjnych haseł i komunikatów, których treść może wywoływać u konsumentów poczucie zastraszenia i lęku oraz służyć wywieraniu presji psychicznej ukierunkowanej na wymuszenie dokonania zapłaty należności, co stanowi agresywną praktykę rynkową w rozumieniu art. 8 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (tekst jedn. Dz.U. 2017, poz. 2070 z późn. zm., dalej: „ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom”), a w konsekwencji stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
2. kontaktowaniu się bez uprzedniej zgody konsumenta z osobami trzecimi w celu przekazania dłużnikowi przez te osoby danych do kontaktu ze skarżącą, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w postaci sprzecznego z dobrymi obyczajami naruszenia obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej z zachowaniem staranności zawodowej, obowiązku poszanowania godności dłużnika oraz jego prawa do ochrony prywatności;
3. niepodawaniu konsumentom pełnych danych dotyczących wierzyciela i opisujących wierzytelność, pozwalających na identyfikację długu i ustalenie zasadności jego dochodzenia, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom, a w konsekwencji stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i nakazał zaniechanie ich stosowania.

Prezes UOKiK w związku z powyższymi naruszeniami, na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nałożył na skarżącą kary pieniężne w łącznej wysokości 20 122 zł oraz obowiązek publikacji komunikatu o treści wskazanej w decyzji, jak również jej publikacji na stronie internetowej [...].pl.

Skarżąca wniosła odwołanie do powyższej decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z 15 maja 2019 r., XVII AmA 41/18 oddalił odwołanie skarżącej, zasądając od niej na rzecz Prezesa UOKiK kwotę 720 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało w całości zaskarżone apelacją skarżącej, w której zarzuciła naruszenie szeregu przepisów prawa procesowego (233 § 1 k.p.c.) oraz materialnego (art. 8 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2, art. 8 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom oraz art. 106 ust 1 pkt 4, art. 8 ust. 1 i art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów). Wraz z apelacją skarżąca domagała się zmiany zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, poprzez uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 11 kwietnia 2022 r., VII AGa 392/21 oddalił apelację skarżącej zasądając od niej na rzecz UOKiK koszty postępowania w kwocie 540 zł.

V. Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 11 kwietnia 2022 r., VII AGa 392/21 domagając się jego uchylenia w całości, w tym w zakresie postanowienia o kosztach i przekazania w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów, względnie o uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 11 kwietnia 2022 r., VII AGa 392/21 w całości, w tym postanowienia o kosztach i przekazania w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie, a także zasądzenia na rzecz skarżącej kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne (398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). W przypadku nieuwzględnienia powyższego skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., z uwagi na oczywistą jej zasadność.

Skarżąca w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wyjaśniła, że niezbędne w przedmiotowej sprawie jest ustalenie hierarchii dla art. 8 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom w relacji do art. 10 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1435 z późn. zm.), jak również ogólnej zasady bezstronności władz publicznych w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, wyrażonej w art. 25 Konstytucji RP. Ponadto, zdaniem skarżącej istotne jest też ustalenie zasad postępowania, którymi miałyby kierować się podmiot taki jak skarżąca, przy wykonywaniu działalności gospodarczej w sposób, który nie godziłby w zbiorowe interesy konsumentów, a jednocześnie pozwalał na realizację obowiązków wynikających z konieczności ochrony danych osobowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08). Nieodzowne jest ponadto wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu

Najwyższego wypowiedzią, a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Sformułowane przez skarżącą zagadnienia prawne nie czyni zadość tym wymaganiom. Przede wszystkim skarżąca w ogóle nie przedstawiła wyводу oraz nie wskazała argumentów prawnych, które prowadziłyby do rozbieżnych ocen w zakresie sformułowanego zagadnienia prawnego. Nie wykazała nadto ewentualnego dotychczasowego dorobku orzecznictwa Sądu Najwyższego, który miałby zastosowanie w niniejszej sprawie. Stwierdzić nadto należy, że w zakresie przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. skarżąca nie sporządziła w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Pomimo bowiem sformułowania zagadnienia prawnego, przy powołaniu w nim wskazanych w skardze kasacyjnej regulacji prawnych, sporządziła zbyt krótkie uzasadnienie (k. 3-4 skargi kasacyjnej). Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w treści uzasadnienia skargi, a zwłaszcza podstaw kasacyjnych, jeżeli strona wyraźnie nie powołała ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17; z 10 maja 2018 r., I CSK 800/17).

Skarżąca jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej wskazała nadto oczywistą jej zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) nie wykazując tutaj, że jest ona oczywiście uzasadniona. Skarga kasacyjna jest bowiem oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01; z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżąca powinna wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być

przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09). Sąd Najwyższy podkreśla dodatkowo, że nie może być skuteczny zabieg, którym posłużyła się skarżąca powołując się w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na naruszenie przepisów powołanych w ramach podstaw kasacyjnych (k. 4 skargi kasacyjnej). Skarżąca podnosi bowiem, że „wykładnię należy uznać za błędną, czego wyrazem jest zarzut wskazany w pkt. 1b skargi”.

Odnosząc się do powyższego Sąd Najwyższy wyjaśnia, że podstawy skargi kasacyjnej (art. 398³ k.p.c.) oraz przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.) stanowią przecież dwa odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08). Co więcej, łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzebą wykładni przepisów jest wykluczone. Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza przyjęcie, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Nie jest możliwa sytuacja, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13). Co jest sporne nie może być przecież oczywiste (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804).

[as]